

ÇANKIRILI KORE SAVAŞI GAZİSİ MUSTAFA KURT'LA RÖPORTAJ

Mehmet Şah ÖZCAN¹, İsmet ÜZEN², Nezire YILDIZ³

Öz

İkinci Dünya Savaşı dünya güçler dengesinde büyük değişimlere sebep oldu. Savaş sonunda gücünü muhafaza ederek ayakta kalabilen devletlerden Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği, güçler dengesi yeniden kurulurken oluşan Batı ve Doğu bloklarının lideri konumundaydı. Dünya iki kutba ayrılmış halde Soğuk Savaş evresinden geçerken, blokları birbiriyle fiilen karşı karşıya getiren hadise 1950 senesinde patlak veren Kore Savaşı'ydı ve Türkiye de bu savaşa dâhil olacaktı. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Sovyet işgali tehdidi altında kalan Türkiye'nin o dönemdeki askeri ve ekonomik gücü Sovyetler Birliği gibi bir süper güce karşı koyamayacak durumdaydı. Sovyet tehdidini önlemenin en etkili yolu Batı dünyasının korumasını elde etmektir ve bu Amerika Birleşik Devletleri öncülüğündeki Batı ülkelerinin Sovyet yayılmacılığına karşı 1949'da kurdukları Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütüne (NATO) katılarak mümkün olabilirdi. İkinci Dünya Savaşı öncesinde Batı dünyasıyla ilişkilerini güçlendirme yoluna giden Türkiye, savaş boyunca tarafsızlık politikasıyla hareket etmiş ve bu politikanın bir yansıması olarak savaş sonrasında bir süre yalnızlık çekmişti. 1945 yılında San Francisco Konferansı'na katılarak, Sovyet Birliği önderliğindeki komünist bloğun karşısındaki demokrasi bloğunda yer alan Türkiye, aynı yıl Birleşmiş Milletlere de üye olmuştu. Resmi bir ittifakla Batı Bloğuna bağlanmayı amaçlayan Türkiye, gerek Cumhuriyet Halk Partisi gerekse Demokrat Parti idaresi altında NATO'ya üye olabilmek adına birçok teşebbüste bulunmuşsa da olumlu bir sonuç elde edememişti. 1950 yılında patlak veren ve Batı ile Doğu Blokları arasında bir güç denemesi olan Kore Savaşı, Türkiye adına NATO üyeliği için kaçırılmayacak bir fırsat olarak belirmişti. Türkiye, bu fırsatı değerlendirmek amacıyla, Birleşmiş Milletlerin çağrısı ile Kore'ye asker gönderdi. Kore Savaşı'na gönderilen Türk askerleri büyük zorluklarla karşılaştılar, en zor savaşlarda yer aldılar ve ellerinden gelenin en iyisini yaptılar. Destansı kahramanlıkları dost ülkelerin takdirini kazandı. Savaştan sonra Türk gaziler, savaşta neler yaşadıklarını anlattılar. Bu sözlü tarih çalışmasında, Çankırılı Kore Savaşı Gazisi Mustafa Kurt'un yaşam serüveni ve Kore Savaşı'na dair anıları ortaya konulmaya çalışıldı.

Anahtar Kelimeler: Kore Savaşı, Gazi, Çankırı, Mustafa Kurt, Anı.

¹ Dr. Çankırı Karatekin Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, mehmentsahozcan@gmail.com, ORCID No: 0000-0002-1445-0155.

² Prof. Dr. Çankırı Karatekin Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, ismetuzen@gmail.com, ORCID No: 0000-0002-6605-7267.

³ Tarih Bilim Uzmanı, nzt.yldz55@gmail.com.

Makale Gönderilme Tarihi: 3 Ocak 2020. Makale Kabul Tarihi: 5 Mayıs 2020.

Makale Türü: Araştırma Makalesi

AN INTERVIEW WITH KOREAN WAR VETERAN MUSTAFA KURT OF ÇANKIRI

Mehmet Şah ÖZCAN, İsmet ÜZEN, Nezire YILDIZ

Abstract

The Second World War caused major changes in the balance of world powers. The United States and the Soviet Union, one of the states that were able to survive at the end of the war, were the leaders of the Western and Eastern blocks that were formed when the balance of powers was restored. As the world, divided into two poles, goes through the Cold War stage, the incident, which pitted the blocks against each other actually, was the Korean War, erupted in 1950 and Turkey would be included in this war as well. After the Second World War Turkey remained under the threat of Soviet occupation and at that time it's military and economic power was unable to resist the Soviet Union as a superpower. The most effective way to prevent the Soviet threat was to obtain the protection of the Western world and this could be possible by joining the North Atlantic Treaty Organization (NATO), which the US-led Western countries set up against Soviet expansion in 1949. Turkey, trying to strengthen its relations with the Western world before the Second World War, has acted with the policy of neutrality during the war and as a reflection of this policy has suffered loneliness for a while after the war. By joining the San Francisco Conference in 1945, Turkey, located in the democratic block against the Soviet Union-led communist block, had been member of the United Nations in the same year. Aiming to connect to the Western Block through an official alliance, Turkey, even if had undertaken many enterprises to join NATO under administration of both the Republican People's Party and the Democratic Party, hadn't achieved a positive result. The Korean War, a facedown between Western and Eastern blocks, erupted in 1950, had appeared on behalf of Turkey as an unmissable opportunity for NATO membership. Turkey, in order to assess this opportunity, sent troops to Korea with the call of the United Nations. Sent to the Korean War the Turkish soldiers faced great difficulties, took part in the most difficult battles and did the best they could. Their epic heroism won the admiration of friendly countries. After the war, Turkish veterans told about what they experienced in the war. In this oral history study, it was tried to reveal the life adventure and the Korean War memories of Mustafa Kurt, the Korean War Veteran of Çankırı.

Keywords: Korean War, Veteran, Çankırı, Mustafa Kurt, Memory.

Giriş

19. yüzyılın sonunda hızla sanayileşen Japonya sömürgeci bir devlet haline geldi ve en uygun yayılma alanı olarak Kore'yi seçti. Çünkü Kore, Japonya için, hammadde kaynağı ve iyi bir pazar olabilirliği yanında, Asya'da yayılmak yolunda uygun bir sıçrama tahtası idi. Ayrıca Asya'dan Japonya'ya yönelebilecek tehlikeler ancak Kore üzerinden mümkün olabilirdi. 1894'te Çin-Japon Savaşı başladı ve Çin ağır bir yenilgi aldı. 1895'te yapılan anlaşma ile Japonya Kore'yi kontrol etmeyi ve Mançurya'ya yerleşmeyi sağladı. Asya'nın doğusundaki bu yeni gelişme Rusya'yı da endişelendirmeye başladı. Çünkü yeni bir rakip ortaya çıkmıştı. Bunun sonucunda 1904-1905'te Rus-Japon Savaşı başladı. Rusya hem karada hem de denizde ağır bir yenilgi aldı. Japonya 1910'da Kore'yi işgal ve ilhak etti (Armaoğlu, 1988: 92-96).

İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda, 1945 Mayısında ABD ile Sovyet Rusya, Kore hakkında bir anlaşmaya vardılar. Buna göre; savaş bittikten sonra Kore, ABD, Sovyet Rusya, İngiltere ve Çin'in ortak vesayeti altına konacaktı. Temmuz 1945'teki Potsdam Konferansı'nda ise Kore toprakları 38. enlem çizgisi ile ikiye ayrıldı ve bu çizginin kuzeyi Sovyet, güneyi de ABD askeri harekât alanı olarak kabul edildi. ABD'nin Hiroşhima ve Nagasaki'ye atom bombası atmasından sonra Sovyetler Birliği hemen Japonya'ya savaş ilan edip, Kuzey Kore'ye girdi ve 38. enlem çizgisine kadar ilerledi. Böylece Kore, savaşın sonunda, kuzeyi Sovyetler Birliği, güneyi ABD işgali altında olmak üzere fiilen ikiye bölündü. Bundan sonra ABD-Sovyet Birliği görüşmeleri ve Birleşmiş Milletlerin çabaları, bölünmüş olan Kore'nin birleşmesini sağlayamadı. Bunun üzerine ABD işgali altındaki Güney Kore'de 10 Mayıs 1948'de seçimler düzenlendi. Seçimler sonunda 15 Ağustos 1948'de Syngman Rhee'nin başkanlığında Güney Kore Cumhuriyeti kuruldu. Sovyetler Birliği'nin işgali altındaki Kuzey Kore'de de 9 Eylül 1948'de Kore Halk Cumhuriyeti kuruldu. Güney Kore'de ve Japonya'da ABD işgal kuvvetlerinin bulunmasını da göz önünde bulunduran Sovyet Rusya, bu durumdan rahatsız oldu. Çin'de 1949 sonunda komünist bir rejimin kurulmasının ardından Sovyet Rusya, Amerika'yı Asya kıtasından atmak için uygun bir zamanın geldiğini düşündü. Ardından, Sovyet Rusya'nın talimatı ile Kuzey Kore kuvvetleri 25 Haziran 1950 sabahı Güney Kore'ye karşı saldırıya geçti. Bunun üzerine, ABD, Birleşmiş Milletleri harekete geçirdi. Güvenlik Konseyi, Birleşmiş Milletler Antlaşması hükümleri gereğince, Güney Kore'nin yardımına gönderilmek üzere, çoğunluğunu ABD askerlerinin oluşturduğu ve çeşitli milletlerin askerlerinden meydana gelen bir Birleşmiş Milletler Kuvveti oluşturdu. Bu

kuvvetin komutanlığına Amerikalı General MacArthur getirildi (Armaoğlu, 1988: 454-455; Yaman, 2005: 232).

Türkiye'nin Kore Savaşı'na katılmasının nedeni ve çıkarı neydi? Kuzey Atlantik Anlaşması 4 Nisan 1949'da imzalanmıştı. Türkiye, Sovyetler Birliği'nin yayımlacı emelleri nedeniyle, Kuzey komşusundan emin değildi. Savunmasını güçlendirmek isteyen Türkiye, NATO'ya üye olmak istemiş ve 1948'den itibaren NATO'ya üye olmak isteğini sürekli dile getirmişti lakin bu isteğe sıcak bakılmamıştı. Türkiye, resmi olarak bir ittifaka dâhil edilmemesi nedeniyle yalnızlık içinde bulunurken, 1950 yılında patlak veren Kore Savaşı ile önemli bir fırsat yakaladı (Aktaş, 2006: 45-50). Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın çağrısı üzerine Türk Hükümeti bir tugaylık kuvvetle savaşa katılma kararı aldı. Milli Mücadele'den sonra ilk defa Türk askeri bir savaşa katılacaktı. Başbakan Adnan Menderes, TBMM'de asker gönderme sürecinin uzamasına engel olmak için, “*Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayı alınmadan*” (“Kore Harbinde ...”, 1975: 67) Bakanlar Kurulu Kararı alma yoluna gitmişti. Bu konudaki Hükümet kararı 25 Temmuz 1950'de alındı (Aktaş, 2006: 52-53).

Hükümetin kararının ardından Türk Genelkurmayı Ağustos 1950 başında 4.500 kişilik bir tugay hazırlamaya karar verdi. Gönderilecek erler 1929 doğumlu olacaktı. Tugay, 19-20 Eylül 1950 tarihinde, 259 subay, 18 askeri memur, 4 sivil memur, 395 astsubay ve 4.414 er olmak üzere toplam 5.090 kişilik idi ve dört kısım halinde İskenderun'a hareket etti. Tugayı Kore'ye götürmek üzere BM adına ABD tarafından tahsis edilen beş gemi hazırlanmıştı. Birinci, ikinci ve üçüncü kafileler 25, 26, 29 Eylül'de, araç-gereç gemileri ise 30 Eylül ve 2 Ekim 1950'de yola çıktı. Güzergâh olarak, Süveyş Kanalı, Kızıldeniz, Mendep Boğazı, Seylan Adası, Colombo, Singapur, Filipinler, Formosa Adası ve Güney Kore yolu seçilmişti (Yaman, 2005: 239; Haytoğlu, 2002: 88-89; “Kore Harbinde ...”, 1975: 68-75).⁴

17-20 Ekim 1950'de Pusan limanına ulaşan birlikler, Taegu şehrinde 20 gün süreyle eğitim kamplarında kaldı ve bölgedeki komünist çetelerin etkisizleştirilmesi görevini aldı. Ardından Türk birliklerine, cephedeki

⁴ Diğer bir çalışmada verilen bilgiler ise şu şekildedir: “*Kore'ye gönderilecek Tugay erlerinin yalnız 1929 ve bu doğumlularla işlem görece doğumlulardan olması ve bunlardan gönüllü gitmek isteyenlerin tercih edilmeleri uygun görüldü. Kore'ye tercümanlar dışında yedek subay gönderilmemesi, subay kadrolarının da özellikle gönüllülerden tamamlanması istendi. ...Personel 3 kafiye şeklinde 3 yolcu gemisiyle, araç, gereç ve malzemeler ise L. Victory ve Cornell Victoryadlı şileplerle Kore'ye deniz yolu ile intikal etti. Buna göre üç personel gemisine 272'si subay 4811'i astsubay ve er olmak üzere 5083 kişi bindirilmişti. Bu sayı, toplam kadrodan 9 astsubay noksan ve iki er fazla idi. Kadroya göre noksan olan astsubayların yerine kuta çavuşları verilmiştir* (Erkan, 2013: 54-55).

Amerikan kolordusunun ihtiyatı olmak üzere, 17 Kasım 1950'de Kunuri bölgesine hareket etmesi emri verildi. Türk birliği 23-26 Kasım'da bölgeye ulaştı. Bölgeye ulaşıldıktan hemen sonra ileri hatlarda muharebeler baş gösterdi. 28 Kasım sabahı Çin kuvvetlerinin büyük saldırısı başladı. Türk birlikleri, üstün Çin kuvveti karşısında çarpışarak geri çekildi. Bu arada ABD birliklerinin hızla geri çekildiği haberi alındı. Üstelik bazı ABD birlikleri Türk tugayına haber bile vermemişti. Türk kuvvetleri Kunuri'ye çekilmek zorunda kaldı. Geri çekilme sırasında bazı Türk birlikleri ABD tank ve uçaklarının desteği ile kurtuldu. Türk tugayının on misli düşmana karşı 28-29 Kasım 1950'de Wavon, Sinnimni, Kaechon, Kunuri muharebeleriyle düşmanı oyalaması, ABD birliklerine çekilmek için üç günlük çok değerli zaman kazandırdı. Türk tugayı oyalama ve zaman kazandırma görevini başarıyla yerine getirdi. Muharebe sonunda Türklerin zayiatı, 34 subay, 19 astsubay, 772 er, toplam 825 kişi idi (Haytoğlu, 2002: 89-94).

Ocak 1951'de muharebeler tekrar başladı. Türk Tugayı 2. Taburu 25-27 Ocak 1951'deki Kumyangjangni ve 156 Rakımlı Tepe muharebelerinde üstün başarı göstererek Çin ve Kuzey Kore kuvvetlerinin ağır bir yenilgi almasına katkıda bulundu. Söz konusu muharebelerde Türk tugayı 1 astsubay ve 11 erini şehit vermiş, 31 asker de yaralanmıştı. ABD Kongresi Türk birliğine başarısından dolayı Mümtaz Birlik Nişanı verdi. "*Muharebede üstün hizmetleri görülenlere de ayrıca madalya verildi*". Türk Tugayı, bundan sonra 5-21 Nisan 1951 tarihlerindeki muharebelerde görev aldı. 22-23 Nisan 1951'deki şiddetli muharebelerde Türk tugayının zayiatı 5 subay, 3 astsubay ve 58 er şehit, 35 yaralı ve 105 esir oldu. Birleşmiş Milletler Ordusunun 21-25 Mayıs 1951'deki saldırısı sırasında Türk birliklerinin ihtiyat kuvveti olarak tutulduğu görülmektedir. Bu muharebede Birleşmiş Milletler ordusunun 38. Paraleli geçmesi, Çin ve Kuzey Kore'yi ateşkes görüşmesine başlamaya itmiştir. Her iki taraf savaşa son vermek için buna zaten istekliydi. 8 Temmuz 1951'de Panmunjom'da görüşmeler başladı. Birinci Türk Tugayı 26 Eylül 1951'de görevini Türkiye'den gelen 2. Türk tugayına devrederek Türkiye'ye dönmüştür. 1. Türk tugayının görev yaptığı süre içinde toplam zayiatı: 451'i muharebede, 60'ı kaza ve hastalıktan olmak üzere toplam 511 şehit ve 916'sı muharebede, 298'i kaza ile olmak üzere toplam 1214 yaralı idi (Haytoğlu, 2002: 96-101; Türkman, 2014: 136-138). 2. Türk tugayı Ağustos 1952'ye kadar görev yaptı ve yerini 3. Türk tugayına bırakarak Türkiye'ye döndü. 3. Türk tugayı 27-28 Mayıs 1953 gecesi başlayan şiddetli muharebede görev yaptı. Bu kanlı muharebede 321 şehit ve 239 yaralı verdi. 2 kişi de kayıptı. Tugay, 21 Temmuz-10 Ağustos 1953 tarihleri arasında Türkiye'ye döndü ve yerini 4. Türk tugayına bıraktı. Bundan sonra önemli bir olay olmadı. Temmuz 1953'te savaş bitse de

Türkiye 1961 yılına kadar Kore’de kuvvet bulundurdu. Bu tarihten itibaren sembolik bir kuvvet bırakan Türkiye 1971’de Kore’den tamamen çekildi (Haytoğlu, 2002: 101-104; Türkman, 2014: 139-141).

Genel bilançoya bakıldığı zaman “*Kore’de toplam 24.882 subay, astsubay ve er [Türk] görev yapmış*”; muharebelerde 617 kişi hayatını kaybetmiş ve 168 kişi kaybolmuştur. 100 kişi muharebe dışındaki şartlardan dolayı hayatını kaybederken, 2150 kişi de yaralanmıştır (Haytoğlu, 2002: 103).

1950 Haziranında başlayan Kore Savaşı, Temmuz 1953’te Panmunjom Mütarekesi’nin imzası ile sona erdi. Bu üç yıllık süre içinde taraflardan hiç biri kesin bir üstünlük sağlayamadı ve bu savaşın kazananı olmadı. Kore Savaşı’nı sona erdirecek mütareke görüşmeleri, Temmuz 1951’de başladı. Mütareke teklifi Kuzey Kore’den geldi. İki yıl süren mütareke görüşmeleri sırasında da çarpışmalar devam etti. Nihayet, Sovyet lideri Stalin’in Mart 1953’de hayatını kaybetmesi ve içerideki iktidar mücadelesi dolayısı ile Sovyet Rusya mütarekeye razı oldu ve mütareke anlaşması 27 Temmuz 1953’de Panmunjom’da imzalandı. Panmunjom Mütarekesi ile Kuzey ve Güney Kore arasındaki sınır yine 38. enlem çizgisi oldu. Değişen bir şey olmadı (Armaoğlu, 1988: 455-456).

NATO Konseyi 17 Ekim 1951’de Türkiye ve Yunanistan’ın NATO’ya katılması kabul etti. TBMM de 19 Şubat 1952’de Türkiye’nin NATO’ya katılması kararını aldı. Türkiye böylece Sovyet tehdidine karşı sadece ABD’nin değil diğer 13 NATO ülkesinin de desteğini almış ve istediği güvenliği sağlamış oldu (Armaoğlu, 1988: 520).

Çankırı Muharip Gaziler Derneği Başkanı Hüseyin Eroğlu, kendisi ile yaptığımız görüşmede Kore Savaşı’na katılan Çankırlıların sayısının 275 olduğunu ve 25 şehit verildiğini belirtmiştir.⁵ Ahmet Ünlü’nün hazırladığı “Çankırlı Şehitler ve Gaziler” adlı eserde Kore Savaşı’na katılan 181 kişinin adı tespit edilmiştir (Ünlü, 2011: 211-218). Kore Savaşı’na katılan Çankırlılardan biri de Mustafa Kurt’tur. Bu çalışmada kendisinin tanıklığından yararlandık. Kendisiyle 20 Nisan 2015 ve 16 Ocak 2016 tarihlerinde evinde iki görüşme yapılmıştır. 20 Nisan 2015 tarihinde verdiği bilgiler görüntülü olarak kayıt altına alınmıştır. 16 Ocak 2016 tarihinde yapılan görüşmede ise notlar tutulmuştur. Aradan geçen 65 yıla rağmen hatırladığı bilgiler hâlâ canlıydı.

⁵ Hüseyin Eroğlu ile 19 Ocak 2016 tarihinde yapılan görüşme.

1. Kore Savaşı Gazisi Mustafa KURT'un Kore Savaşı İle İlgili Anlattıkları

Bendeniz 1928 doğumlu Hürrem ve Emine Kurt oğlu Mustafa KURT. Çankırı'nın Korgun ilçesine bağlı Maruf köyünde doğdum. 3 kız 2 de erkek olmak üzere beşkardeşim var. Babam Dutağaç köyünün imamıydı. Bana medrese eğitimi verdi. Hafızlık öğretti. İmam olmamı istiyordu. Ben ise okumak istiyordum. Değın köyündeki köy eğitmen okuluna gittim. Öğretmen kâğıt-kalem verdi ve yarın 5 kuruş⁶ getir derslere başla dedi. Babam okumama razı değildi ama ben çok ısrar ettim. Annem de bana destek verdi. “Bizim oğlumuz her işin üstesinden gelir” dedi. Ben zaten zehir gibiydim, ne verilirse teyp gibi kapıyordum. Babam zorla ikna oldu. Değim köyündeki köy eğitmen okuluna devam ettim, okuryazar diploması aldım. Babamın köyde hatırı sayılırdı. Çalışmaya giden işçilerin yanına beni de kattırırđı. Ben de ne iş olsa yapardım. Sonraları atadan kalma arsayı sattık, çiftlik aldık. Askere kadar rençberlik yaptım, marangozluğu öğrendim.

Askerlik çağım gelince Şabanözü'nde askerlik muayenesinden geçtim. Vücut gelişimimde gecikme olduğundan o sene askere almadılar, kendi emsallerimden bir sonrakilerle askere gittim 1949'da asker oldum. O sene 400 kadar Çankırlı askere alındı. Ankara Garı'nda taksim olunduk. İlk acemiliğimde Ankara'ya 28. Tümenine verildim. 28. Tümeninde ayırma yaptılar. 28. Tümenin üç Alayı vardı. 230. Piyade Alayı Çubuk'ta, 229. Piyade Alayı Ankara Sarıkışla'da, 240. Piyade Alayı Ayaş'ta idi. 28. Tümenine bağlı bunlardı. Ben Çubuk'taki 230. Piyade Alayına seçildim. İstihkâm takımına verildim. Ondan sonra üç ay Çubuk'ta eğitim gördüm. Zanaatkâr eri olarak yazıldıyđım. Zanaatkâr erler parmak kaldırsın dendi, ben de kaldırdım, marangozum dedim. Köyde saban, taban yapıyorum, marangozum dedim. Beni müessese eri olarak yazmışlar. Çubuk'a varınca öyle üç ay eğitimi tamamladıktan sonra beni Ankara'ya çağırđılar. Ankara merkeze 28. Tümenine. Ankara Sarıkışla'ya geldik. Orada kaldım Kore'ye gidinceye kadar.

Duyduğumuza göre, 28. Tümenin 241. Piyade Alayı, Ayaş'taki Alay, Kore'ye gitme kurası ona çıktı. 241. Piyade Alayı Kore'ye gidecek diye emir çıktı. Kore'ye asker göndermek Meclis kararı ile oldu.⁷ O zaman Başbakan Adnan Menderes “Bizi NATO'ya alacaklardı, NATO'ya almadılar. Eğer siz

⁶ Gazimiz, öğretmenin istediğı 5 kuruşun kendisine verilen kalem ve defterin bedeli olduğunu belirtmiştir.

⁷ NATO'ya asker gönderme kararı TBMM kararı ile olmadı. Bakanlar Kurulu Kararı ile oldu (Ahmad, F. ve Ahmad, B. T., 1976: 73; Çavdar, 2013: 32). Hatta muhalefet edeceğı düşünölen bazı bakanlar toplantıya çağırılmamıştı.

NATO'ya asker veya yardım, para yardımı yaparsanız sizi NATO'ya alacağız" dediler. Ondan sonra Başbakan da "*paramız yok amma asker gönderebiliriz*" diye Meclis kararı ile ilk tugayı 5.000 kişi ile Kore'ye gitme emri aldı. Ondan sonra bu Ayaş'taki 241. Piyade Alayı Ankara'nın Etimesgut mevkiinde iki ay gibi bir zaman çadırlarda kaldılar. Cebecide sağlık muayenesinden geçtik. Herkes sağlık muayenesinden geçti. Sağlam olanlar seçildi. Bir tugay 5.000 kişi ben de dâhil muayene olduk. Ondan sonra 1950'nin Ağustos, Eylül, Ekim ayında Kore'ye gitmek üzere hazırlandık.

Ankara Gardan Etimesgut'a gittik. Orada çok kalabalık bir halk kitlesiyle hareket ettik. Hatta silahlıydık, teçhizatlı idik. Tren düdüğü çalınca hep ateş yaptık. Çok kalabalık oldu. Kimi ağlıyor, kimi sızlıyordu. Yola devam ettik. Hatta çok yerde çok iltifat gösterdiler bize trenlerde. Örneğin Adana'da, Yenice'de vs. kazanlarda ayranlar hazırlamışlardı. Bize çok iltifat verdiler. İskenderun'a kadar trenle gittik. İskenderun'da kaldık. Arabalarımız gemiye bindikten sonra ve ilk gemiyle bir akşam ezanına yakın gemimiz oradan hareket etti. 2.000 yataklı gemimiz bir Alman gemisiydi. Bizi üç tane Türk muhribi takip etti, Akdeniz'i geçinceye kadar. Onlar geri döndü biz devam ettik. Süveyş Kanalı'nı geçtik. Süveyş Kanalı'nı geçtikten sonra hızlanınca bizim erleri gemi tuttu, rahatsız oldular. Gemi personeli ellerinde matara, ellerinde hap bizi ayakta tutmak için su verdiler. İki üç gün kamarasını bulamayan oldu öyle. Sonunda alıştık, devam ettik yola. Gemimiz Mısır'a uğradı, oradan bir şeyler aldık. Mazot mu, su mu aldı artık orda. Mısır'a uğradığımı iyi biliyoruz. Güneşli bir havaydı. Oradan devam ettik. 10 gün kara görmedik. Gece daha süratli gidiyorduk. Gemideyken bize savaşla ilgili bilgiler veriyorlar, tatbikat yaptırıyorlardı. Geminin arkasına çift örgülü 200 metre çelik halat gerdiler, halatlara kalas yerleştirip üstüne koydukları kütüklere ateş ettirdiler. 26 gün sonra Güney Kore'nin PUSAN şehrine vardık. Hatta şimdi de orada Türk şehitliği var. Koreliler bizi Türk bayraklarıyla karşıladılar. Yine akşama yakın bir zamanda gemiden indik.

Bando bizdeydi, komutanlar⁸ bizdeydi. Bütün karavana kaplar vs. bizim ilk gemide geldi. İndik, oradan trenle Teagu (TEGU) şehrine gittik. Güney Kore'nin PUSAN'a yakın Teagu'da on gün kaldık. O senenin kurban bayramını orada Teagu şehrinde geçirdik. Bize M1 tüfeği verdiler, 8 mermi alıyor tetiğe basınca hepsi birden boşalıyor. Tek tüfeğimiz Amerikan piyade tüfekleri çalışmıyor dediler, piyade tüfeklerini geri yolladılar, bütün teçhizatımız değişti. Bizi Amerika'nın 28. Tümenininin emrine verdiler. 5.000

⁸ Tugay Komutanı, Tuğgeneral, Tahsin YAZICI, 1. Tabur Komutanı Binbaşı İmadettin Kuranel, 2. Tabur Komutanı Binbaşı Mikat Uluönlü, 3. Tabur Komutanı Binbaşı Lütfi Bilgin.

kişilik Türk Tugayı 28. Amerikan Tümeninin emrine verildi. 11. gün cepheye hareket ettik. Nihayet üç gün üç gece sonra biz cepheye vasıl olduk. Zaten çok heyecanlıydık, yerimizde duramıyorduk. Günden güne bize harbin durumunu bildiriyorlardı. İyi biliyorum ben, ilk vardığımız gece bir grup Çinli bulmuşlar (yakalamışlar). Götdürdüler başka bir derede kurşuna dizdiler. Esir gibi bir şey imişler, gördük. Ondan sonra bize emir gelmiş. General MacArthur üç tane Çin tümeninin tahkimatta olduğunu sezmiş. Nerede? Kore dağlarında. Kuzey Kore yenildiği için Çin'e sığınmış. Güney Kore'ye biz ve 21 devlet yardım etmişiz. Kuzey Kore bitiyor, Çin'e sığınıyor. Çin'le harp ettik biz. Üç tane Çin tümeni oralarda tahkimat yapmış. O gece emri veriyor General MacArthur. Üç tane Çin tümeni tahkimatta bizi bekliyorlarmış. Ondan sonra ne olacak, bizi imha edecekler. Ona rağmen geri çekilme emri veriyor General MacArthur bütün birliklere. Mesela bir cepheyi kucaklamak için, örneğin bir devlet ayrı, bizim devletimiz ayrı. Bizim sağımıza Amerikalılar, solumuza Güney Koreliler, ortada biz. İşte Kanada var, bilmem ne var. Çoğu devlet kendi silahıyla gelmiş. Fakat biz Amerikan silahı kullanıyoruz. 28. Tümen emrindeyiz. Generalimiz Tahsin YAZICI. Geri çekilme emri verilince, ne bizim gibi erlerin hoşuna gitti ne de subaylarımızın. Neden? Biz harp meraklısıyız. Harp edeceğiz, buna hazırдық biz. Ama geri çekilme emri bizim hoşumuza gitmedi. Bizim sağımız solumuz o gece geri çekilmeye başlamıştı. Hatta bizim erlerimiz altı tane Amerikan erini vurmuşlardı. Kaçıyorlar demişler onlara. Amerikalılar sorguya aldı bizimkileri. "Neden bizim erleri vurdunuz?" şeklinde Türkiye'den müfettiş geldi. General Şahap Gürler isminde biri. Onları dinledi. Ondan sonra bir şey çıkaramadılar. Savaşmaya geldik çekilmeye değil. Bizde geri çekilenler vurulur!⁹

Üç gün üç gece harp ettik biz orda. Biz geri çekildik. Gündüz o gün ikindiye doğru muhasaradayız. Sağımızdaki ve solumuzdaki tepelerde hep Çinli

⁹ Ramazan Kemerdere, Amerikan askerlerinin haber vermeden geri çekilmelerine çok kızdıklarını, 400 kadar şehit verdiklerini ve Türk kayıplarından Amerikalıları sorumlu tuttıklarını, bu yüzden, üç Türk askerinin üç ABD subayının kaldığı çadırı lav silahıyla yaktığını, çadırdan kaçmaya çalışan üç Amerikalının kurşuna dizildiğini, hemen sonra ABD'li askeri yetkililerin bir mahkeme oluşturduğunu ve olaydan sorumlu tutulan, Kemerdere'nin de aralarında bulunduğu üç askere idam cezası verildiğini, Türk Komutanların kendilerini Amerikalılara teslim etmemekte direndiğini, durumun Ankara'ya aksettirildiğini, bir ay sonra Türkiye'den bir cevap geldiğini, Türk ve Amerikan Dışişleri Bakanlarının da imzasının bulunduğu evrakta, Türk askeri kanunlarına göre cepheye savaştan kaçan kişilerin ölüm cezasına çarptırıldığını ve yaşanan olayın bu tanıma uygun olduğu, böylece idamdan kurtulduklarını, ardından apar topar Türkiye'ye çağrıldıklarını, kendilerine "köyünden dışarı çıkma, kimseye bir şey anlatma" dendiğini anlatır. <http://ahmetdursun374.blogcu.com/kore-savasi-abd-bizi-kore-savasinda-satmis/2582928>. (Erişim tarihi: 15.1.2016)

askerler var. Onlara “beyaz” diyorlar, pamuktan giysilerinden dolayı. On kişi, elinde bir silah var, diğer elinde el bombası var. Amerikan jet tayyareleri, iki tane, bizi onlar kurtardılar. Ateş ederek bizim gideceğimiz yerleri duman ettiler. Oralar yandı. Onlar geri çekilince biz, oradan ilk evvela sıhhiye, sonra bizim bölük sonrada kalanlar geri çekilmeye başladık. Ta nereye kadar? Kuzey Kore’nin havaalanı Piongyong/Pyongyang adlı havaalanına kadar. General MacArthur diyor ki: “*Biz gürültü içinde Türk Tugayını kaybettik.*” Ama biz orada toplanıp da üçte ikisi meydana çıkıverince böylece anladılar ki “*başka bir devletin askeri olsaydı bu üç tümen karşısında bir fert kurtulmazdı.*” dediler. Onun için Kore’de “Türk Tugayının üçte ikisini buldum” dedi. Üçte ikisini bulunca General MacArthur bir bildiri yayınlıyor: “Türk Tugayının üçte ikisini buldum. Türk Tugayının yerine başka bir devletin olsaydı bir fert kalmazdı.” Ondan sonra dünya bizi takdir etti. Binbaşı Naki Poyrazoğlu 11 eriyle şehit düştü. Çadırlarına bomba düştü. Biz gömdük 11 tane şehidi.

Ondan sonra nereye, hangi cepheye verdilerse biz zaferle çıktık. Bizde şu var: cephe hep rakamlıydı. Filan rakamlı cephe bugün alınacak. Orası alınacak sözü çok önemliydi. Onun için bizde bu azim varken gittiğimiz her yerde en zorlu cepheyi veriyorlardı. Orayı kurtarıyorduk biz. Neden? Azim var, kararlılık var bizde. Ora mutlaka alınacak. Biz söz kimseye kalmaması diye uğraşıyorduk. Onun için biz meşhur olduk. Öyle deveran etti. İkinci yer değiştirmemizde ben yaralandım nöbet beklerken. Milis kuvvetleri vardı böyle bağımsız. Nereden geldiyse bir kurşun benim bacağıma geldi. Bacağımda kaldı. Nöbette yaralandım. Ondan sonra beni aldılar. Bizim Türk sıhhiyesine götürdüler. Sıhhiyede bir gece kaldım. Ondan sonra Pusan’a kadar trenle gittik. Pusan Limanı’nda Amerikalıların gemi hastanesi vardı. Orada iki gün yattım. Oradan beni Tokyo’ya götürdüler. Tokyo hastanesinde üç ay yattım. Gerisin geri beni cepheye gönderdiler. Gemiyle gittim. Hastaneye gittiğimde arkadaşım Samsunlu Kamil Koçak, silahıma, eşyalarımaya sahip çıkmıştı. Ondan sonra hep nerelere verdilerse Türk tugayı birinci geldi azmiyle. Şimdi onlarda bir zihniyet var. Binlerce tankımız, topumuz gitsin, silahımız gitsin, bir erimiz ölmesin. Amerika’da olsun, Kanada’da olsun, şunda bunda olsun. Ama bizde öyle değil. Bizde filan rakamlı tepe bugün alınacak dendi mi o gün alınacak bitti. Bizde ölmek var dönmek yok. Bir askerimiz kalsa da o iş bitecek. Hatta üçüncü gün sabahı cephenin gerisinde makinalar duruyormuş. Güneş yayılmış Amerikalılar yaralı topluyorlar. Varıyorlar, bakıyorlar ki Erzurumlu Hacı Altan isminde birisi, 12 tane yarası var, sağ eli sağlam, makinenin başında mermi şeridinin bulunduğu sandık yanında, devamlı ateş ediyor. Görevini yapıyor. Sonra bize takviye bölük geldi.

Kore Savaşı'nda 750 şehit verdik. Pusan'da yatıyorlar. Değiştirme birlikleri geldi. Şimdi artık bizim süremiz dolmuştu, döneceğiz. Biz bir kura çektik. Ben çekemedim. Ben ikinci kurayı da çekemedim. Son kuraya kaldım. Neyi bekliyordum ben? Kore'nin durumunu. Kore'de hep gece harp oluyordu. Akşam olduğu zaman tak tak tak, çat çat çat sesler geliyordu. Beş mermiden fazla art arda ateş edilemiyordu. Hedefin nereye gittiğini görüyor ona göre mermi harcıyorlardı. 1953'e kadar harp edildi. Üç sene sonra 1953'te Panmunjon Anlaşması yapıldı.

Güney Kore ile Kuzey Kore arasında bir bölük kaldı. Bizim bir bölük 10 sene kaldı Kore'de. Ben en son katilede döndüm. Pyonyang'dan bindik gemiye. Bir hayli yol. Güle oynaya 32 günde geldik. Gemide yemek pişiyor. Bizden her gün beş kişiyi göreve çağırıyorlar. Yemek pişirmeye, getirip götürmeye filan. Gemide inzibat var. Yaramazlık yapanları, şunları bunları takip ediyorlar. Gemide su arıtılıyor. 200 yataklı gemi. Haftada bir gün zil çalıyor. Gemi batıyormuş gibi. Can yeleklerini giyiyor, koşuyoruz. Ola ki gemi batar. Ondan sonra gemide kibrit oyunu oynardık. Kâğıt oynamak yasaktı. Kibritin bir tarafı gelirse biri hâkim oluyor, diğer tarafı gelirse biri jandarma oluyor. Diğer tarafı gelirse suçlu olup dayak yiyor. Böyle bir oyun çıkardık biz. Misal, oyunda şimdi ben hâkim oluyorum, sen jandarma oluyorsun. Suçluya suçundan dolayı 10 tane “tura”¹⁰ vurduruyorum. İlk günlerde hindi eti yemeği çıkıyordu. Hindi eti çıktı mı tek çift yapıyorduk yemeğine. Kaybedeni sıradan çıkartıyoruz. İlk bize az ekmek veriyorlardı, sünger gibi ekmek. Fırında pişiyor, iki lokmada bitiyor. Ondan sonra şikâyet ettik. Bize çok vermeye başladılar. Gemimiz nereye geldi? Biz İzmir'e geldik. 32 günde İzmir Alsancak'a indik. Üç arkadaş trenle önce Ankara'ya sonra Çankırı'ya geldik.

2. Kore Savaşı Gazisi Mustafa KURT'a Sorulan Sorular

Kore Gazisi Mustafa Kurt'la yapılan söyleşide kendisine bazı sorularımız da oldu. Bu sorular vasıtasıyla Gazimizin askerlik süreci ve sonrasındaki hayatına dair bilgilerin ve Türk askerinin görevde bulunduğu süreçteki yaşantısının izini sürmeye çalıştık.

-Mustafa Bey, Amerikan askerlerinin Türk askerlerine yaklaşımı nasıldı?
Kore halkıyla iletişim kuruyor muydunuz?

¹⁰ “Halat gibi örülmüş iplik çilesi; bazı oyunlarda, vurmak için kullanılan düğümlemiş mendil.”

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.569b74c753e079.86237469. (Erişim tarihi: 17.1.2016)

-Amerikalılar yiğit adamlardı, bize iyi davrandılar, hakir görmediler, takdir ettiler bizi. Her şey bol bulamaçtı. 5 kutu veriyorlardı, 2 kutusu bisküvi, 2 kutusu yemek. Suyumuzun içine hap atıp veriyorlardı, hastalık kapmayalım diye. Cemselerde yemeklerimiz yapıyordu. Bizden faydalandı onlar, hangi cepheyi verdilerse kazandık, takdire şayan olduk.¹¹

Kore halkıyla ilişkilerimiz iyiydi, çocuklar bize hizmet ediyordu. Koreliler bizim için seferber oldular, biz de fırsat buldukça elimizdekileri onlarla paylaşırdık. Koreliler uygar insanlar. Amerikalılar, Kanadalılar bizi severdi. Amerika ve Kore dilinden bazı kelimeleri öğrendim.

-Kore’de bulunduğunuz süre zarfında askerlik maaşı aldınız mı?

-Bize 5 dolar maaş veriyorlardı. Amerikalılar er başına 90 dolar alıyordu. Duyduğumuza göre Amerika bize de bu parayı vermiş ama bize hepsi verilmemiş.

-Kore’de sosyal hayatınız nasıldı? Savaşmadığınız anlarda neler yapıyordunuz? İbadetlerinizi yapma şansınız oluyor muydu?

-Kore’ye gidince bambaşka dünyaya gelmiş gibi olduk, askeri iç çamaşırlar, atletler, parkeler, ayakkabılar her şeyimizi yeniden tamam ettiler. 15 gün cephede kalınca 1 hafta-15 gün geri izni verirlerdi. Subaylarımıza Amerikan subay elbisesi gibi elbiseler verir, Japonya’ya yollarlardı. Taburumuzda imamımız vardı, namazımızı kılardık, 8 arkadaşımın orucumuzu tuttuk. Kore’ye giderken Kızıldeniz’den geçtiğimiz sırada, gemideyken tabur imamı herkes kalksın, abdest alsın dedi, Mekke-i Mükerreme’nin sağından geçerken tabur imamı namaz kıldırdı.

-Kore’deyken ailenizle haberleşiyor muydunuz?

-Kore’den onlara sürekli mektup yazıyordum, mektuba şu köyden Ali’nin, Mehmet’in selamı var diye de ekliyordum, hâlbuki öyle bir şey yoktu. Ben yaralandım, Tokyo’da 3 ay Kemkin Hastanesinde yattım, ameliyat oldum, tedavi ettiler beni. Tabi benden haber alamamışlar, şehit oldum zannetmişler.

¹¹ Gazimizle yapılan söyleşi esnasında kendisine “ *Savaş sizin ve diğer Türk askerleri için ne ifade ediyordu? Kore’ye gönderilmenizi hiç sorguladınız mı?*” türünden sorular da sorduk. Kendisi bu sorulara “ *Kore’ye NATO’ya girmek için gönderildik, Türk askerinin güçlü kuvvetli olduğunu duyurduk*” şeklinde cevaplar vermiştir. Bu tür sorulara temkinli cevap vermeyi tercih eden Gazimizin, söyleşimizin bazı bölümlerinde “...Tava geldik, Kore’ye gönderdiler bizi. ...Bilebile gitmedik, isabetli değil!” dediği de olmuştur.

Annem başkalarının mektuplarına bakıyormuş Mustafa'dan haber var mı diye, ben başkalarının selamını da iletiyordum ya hani.

-Kore'den döndükten sonra ki hayatınızdan bahseder misiniz?

-Ben teyzemin kızıyla evliydim. 1 kız çocuğum vardı, döndüğümde kızım ölmüştü. Başımdan “Ezo Gelin” hadisesi geçti. Şehit oldu sanmışlar, karım 5 yaş küçük kardeşimle nikâhlanmış. Dönünce haberim oldu.

Kore'den döndükten sonra Devlet Demiryolları'nda işe girdim. Adnan Menderes, “gazilere iş bulmakta kolaylık sağlansın” demiş. 2 ay Zonguldak'ta makasçı olarak çalıştım, kondüktör olarak Çankırı'ya döndüm. Ankara'da 4 sene çalıştım, şef olup Çankırı'ya geri döndüm.18 yıl sonra da tren amirliğinden emekli oldum.

Bademlik Camisinin banisi oldum, Almanya'dan 40 bin mark toplayıp camiyi yaptırdım, aynı camide fahri imamlık yaptım.

Ateşkes Anlaşmasının 60. Yılında, 2013 yılında Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz bizi Kore'ye götürdü. 21 devletten gazi vardı orada. Daha sonra Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu bizi yine Kore'ye götürdü.

3. Kore Savaşı Gazisi Mustafa KURT'un Şiiri

Kore Savaşı Gazi Mustafa Kurt ile yapılan mülakatın ardından kendisi bize aşağıda yer verdiğimiz “Yıl Bin Dokuz Yüz Elli Mehmetçik Kore'de” başlıklı şiirini okumuştur:

-Yıl Bin Dokuz Yüz Elli Mehmetçik Kore'de-¹²
Kızıl Çinliler bizi çembere aldı,
Türk askeri o gün gayet bunaldı,
Erzak gelmez oldu ve susuz kaldı,
Canından umudunu kesmez Mehmetçik.

General Tahsin Yazıcı bir emir verdi,
Celal Dora Albayımız şanlı sancağı¹³ beline sardı,

¹² Bu şiir Kore Gazisi Mustafa Kurt tarafından Adalet ve Kalkınma Partisi Meclis Grubu'nda da okunmuştur. *İmaret*, Mart 2014, S.5. Şiiri, 16.1.2016 tarihli söyleşimizde, müellifinden bizzat dinlemenin mutluluğuna nail olduk, Gazimiz tüm heyecanı ve gururuyla şiirini okurken sanki o günleri yeniden yaşıyor ve bize de yaşatıyordu.

¹³ Sancak, askerin namusu, şerefidir. Onu düşmana vermemek için beline dolamıştı.

Allah Allah sesleriyle semalar doldu,
Çemberi yardı çıktı Mehmetçik.

Şükür Mehmetçikler çemberden çıktı,
Celal Dora şanlı sancağımızı dikti,
Amerika Mehmetçiğe madalya taktı,
Bize layık huzur verdi Mehmetçik.

Kunuri'de¹⁴ MacArthur üç tümen Çinlinin,
Pusuda olduğunu sezdi,
Hikmet Feridun ES¹⁵ Hürriyet'e yazdı,
Sema Feridun Es¹⁶ şehitlerimizi gezdi,
Kore dağlarında göçtü Mehmetçik.

Kahraman Yüzbaşım Kaya Aldoğan,
İleri atılıp düşmanı koğan,
Sonunda Allaha etti teslim-i can,
Şehit olup uçtu gitti Mehmetçik.

Albay Celal Dora askerini Piyanyong'da topladı,
Çoğunluğu gören Tahsin Paşa sevincinden hopladı,
MacArthur, Türk askeri zaferini üçe katladı¹⁷,
Kore dağlarında coştı Mehmetçik.

Bir metre yirmi santim Çinli askerin irisi,
Süngümüze dayanmıyor dirisi,

¹⁴ Kunuri, Kuzey Kore'nin başkenti Pyonyang'ın kuzeyinde bir yer adıdır.

¹⁵ Hikmet Feridun Es, (d.1909, İstanbul-ö.1992, İstanbul), gazeteci, yazar. Hikmet Feridun Es, İtalyan Okulu'ndan mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'nde öğrenim gördü ama okulu yarım bıraktı ve 1926'da Akşam gazetesinde çalışmaya başladı. Daha sonra Yedi Gün dergisinin ABD muhabirliği görevini üstlendi. Hürriyet gazetesinde de çalışarak gezi röportajları yaptı. 1950'de Kore'de görevli Türk tugayında savaş muhabirliği yaptı. Az tanınan değişik ülkelere geziler yaparak buralarda çektiği fotoğraflar ve röportajlarıyla ilgi çekti. Vietnam Savaşı ve Kongo iç savaşında foto muhabirliği yaptı.1983'te Burhan Felek Hizmet Ödülü kazandı. Ayrıca Çarşaf ve Akbaba gibi dergilerde gülmece yazıları yazdı.

¹⁶ Hikmet Feridun ES'in hanımı. 1950 1953 yılları arasında Kore Savaşı'nı eşi Hikmet Feridun Es'le birlikte cepheden izlemiştir. Semiha Es, savaşın tam ortasında askerlerle yan yana görev yaptı. Yüzlerce ölü gördü ve onların fotoğrafını çekti. Ölü dolu kamyonla seyahat yapmak zorunda kaldı. Silah ve bomba yüklü sandıkların üzerinde yolculuk yaptı. Hastaneye yaralı taşıdı. *Pazar Postası*, 05.06.2011.

¹⁷ Üç Çin tümenine karşı savaştığı için zaferin de üçe katlandığı anlatılıyor.

Lakin sinek gibi çoktur sürüsü,
Kırmakla bitmiyor dedi Mehmetçik.

Müfettiş Şahap Gürler Kore’de askerini denetledi,
Amerika askerimizi neden vurdunuz haberini ekledi,
Gürler Paşa bizde cepheden kaçılmaz dedi,
Kore dağlarında coştı Mehmetçik.

Kore dağlarında ot kucak kucak,
Mehmetçik ne bilsin ki böyle olacak,
Yağmur yerine kurşun yağacak,
Kurşunun içini yardı Mehmetçik.

Mustafa KURT katılmıştır hücumu,
Analarım şehitlere acıma,
Ordun varken keder gelmez bacıma,
Kore dağlarında coştı Mehmetçik.

Sonuç

Türkiye, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Sovyet yayılma tehdidi altında kalmış ve buna karşı güvenlik gerekçeleriyle Batı dünyasının korumasını aramıştı. Bunun için en etkili yol NATO’ya girmek idi. Türkiye’nin o dönemdeki askeri ve ekonomik gücü Sovyetler Birliği gibi emperyalist ve süper güç olan komşusuna karşı direnmesini imkânsız kılıyordu. NATO gibi bir ortak savunma örgütü ile kendisini istediği koruma altına alabilirdi. Bunun için Kore Savaşı kaçırılmaz bir fırsattı. Bu beklentiyle Kore’ye asker gönderildi.

Kore Savaşı’na gönderilen Türk askeri çok büyük zorluklarla karşılaştı. En çetin muharebelerde görev aldı ve elinden gelenin en iyisini yaptı. Destan denebilecek kahramanlıkları dost ülkelerin takdirini kazandı. Kore’deki Türk kahramanlığı, Türkiye’nin 19 Şubat 1952’de NATO’ya üye olma imkânını sağladı. Gösterilen kahramanlığın boyutu, diğer gaziler gibi Mustafa Kurt’un anlatımında da ortaya çıkmaktadır.

Gazi Mustafa Kurt, kendisiyle yapılan görüşmelerde, aradan geçen zamana rağmen, Kore Savaşı hakkında ayrıntılı ve dikkat çekici bilgiler vermiştir. Anlatımları sayesinde kendisini daha yakından tanıma şansına eriştiğimiz gazinin hayatında Kore Savaşı’nın çok temel ve özel bir yerinin olduğu aşikârdır. Savaş, kendisinin savaş sonrası yaşantısına tümünden etki etmiştir.

M. Ş. ÖZCAN, İ. ÜZEN, N. YILDIZ

KAREFAD, ÇAKÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi/ Journal of Faculty of Letters
Cilt/Volume: 8, Sayı/Number: 1, (Nisan/April 2020): 47-64 (Atf için/To cite).

Gazi Mustafa Kurt gibi vatanı için fedakârlıkların en büyüklerine göğüs geren kahramanları konu alan çalışmalar, hem tarihimizi daha iyi anlamaya hem de kahramanlarımızı daha yakından tanıyıp, kendilerini şükran ve minnetle yâd etmeye vesile olacaktır.

Kaynaklar

Kitaplar

AHMAD, F., AHMAD, B. T. (1976). *Türkiye’de Çok Partili Politikanın Açıklamalı Kronolojisi 1945-1971*. Ankara: Bilgi Yayınevi.

AKTAŞ, M. (2006). *1950-1960 Demokrat Parti Dönemi Türk-Sovyet İlişkilerinde Amerikan Faktörü*. İstanbul: Şema Yayınevi.

ARMAOĞLU, F. (1988). *20. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1914-1980)*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

ÇAVDAR, T. (2013). *Türkiye’nin Demokrasi Tarihi (1950’den Günümüze)*. Ankara: İmge Yayınevi.

Kore Harbinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri (1950-1953). (1975). Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı Resmi Yayınları Seri No: 7. Ankara: Genelkurmay Basımevi.

ÜNLÜ, A. (2011). *Çankırlı Şehitler ve Gaziler*. Çankırı: Çankırı Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Yayınları.

Makaleler

ERKAN, M. S. (2013, Nisan). “Kore Savaşı ve Kore’de Türk Tugayı (25 Haziran 1950 - 6 Temmuz 1953)”. *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, 203, 45-76.

HAYTOĞLU, E. (2002). “Kore Savaşı ve Denizli Kore Şehitleri İle Gazileri”. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 76-115.

TÜRKMAN, S. (2014). “Kore Savaşı ve Türkiye’nin Nato’ya Girişi”. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 14 (2), 131-148.

M. Ş. ÖZCAN, İ. ÜZEN, N. YILDIZ

KAREFAD, ÇAKÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi/ Journal of Faculty of Letters
Cilt/Volume: 8, Sayı/Number: 1, (Nisan/April 2020): 47-64 (Atf için/To cite).

YAMAN, A. E. (2005, Mayıs-Kasım). “Kore Savaşı’nın Türk Kamuoyuna Yansıması”. *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 37-38, 231-245.

Sürelî Yayınlar

İmaret, Mart 2014, Sayı 5.

Pazar Postası, 05.06.2011.

Mülakatlar

Hüseyin Eroğlu ile 19 Ocak 2016 tarihinde yapılan görüşme.

Kore Savaşı Gazisi Mustafa Kurt İle 20 Nisan 2015 ve 16 Ocak 2016 tarihlerinde yapılan görüşmeler.

İnternet Kaynakları

<http://ahmetdursun374.blogcu.com/kore-savasi-abd-bizi-kore-savasinda-satmis/2582928>. (Erişim tarihi: 15.1.2016)

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.569b74c753e079.86237469. (Erişim tarihi: 17.1.2016)

M. Ş. ÖZCAN, İ. ÜZEN, N. YILDIZ

KAREFAD, ÇAKÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi/ Journal of Faculty of Letters
Cilt/Volume: 8, Sayı/Number: 1, (Nisan/April 2020): 47-64 (Atf için/To cite).

EKLER

Ek 1. Kore Gazisi Mustafa Kurt ve Aldığı Madalyalar

